ven, zonder evenwel uit te sluiten dat voor toelating tot een vergelijkend onderzoek naast de schoolkennis tevens beroepservaring wordt verlangd, wanneer de aard van de te bekleden ambten dit vereist.

3. Het staat het tot aanstelling bevoegde gezag vrij voor de toelating tot een vergelijkend onderzoek dat is georganiseerd om te voorzien in een post in categorie B, niet alleen een opleiding op het niveau van middelbaar onderwijs te eisen, maar ook een diploma dat toegang geeft tot de universiteit. Een dergelijke eis moet niettemin blijken uit de tekst zelf van de aankondiging van vergelijkend onderzoek, zulks gelet op de grote verscheidenheid van middelbare opleidingen in de Lid-Staten, waarvan sommige niet op het universitair onderwijs voorbereiden en daartoe dus niet automatisch toegang geven.

In zaak 117/78

WILLY ORLANDI, ambtenaar bij de Commissie van de Europese Gemeenschappen, wonende te Bertrange (G. H. Luxemburg), ten deze vertegenwoordigd door V. Biel, advocaat te Luxemburg, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg, te diens kantore, Rue des Glacis, 18 A,

verzoeker

en

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN, ten deze vertegenwoordigd door A. Van Solinge, lid van haar juridische dienst, bijgestaan door D. Jacob, advocaat te Brussel, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij haar juridisch adviseur M. Cervino, Bâtiment Jean Monnet, Kirchberg

verweerster,

betreffende een verzoek tot nietigverklaring van het besluit van de jury van vergelijkend onderzoek COM/B/155, om verzoeker niet toe te laten tot het schriftelijk examen van dit vergelijkend onderzoek, waarvan de aankondiging is gepubliceerd in PB C 128 van 1977, blz. 10,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede Kamer)

samengesteld als volgt: Mackenzie Stuart, kamerpresident, M. Sørensen en A. Touffait, rechters,

advocaat-generaal: F. Capotorti
griffier: J. A. Pompe, adjunct-griffier

het navolgende

ARREST

De feiten

De feiten, het procesverloop en de conclusies, middelen en argumenten van partijen kunnen worden samengevat als volgt:

I — De feiten en het procesverloop

1. Verzoeker trad in 1974 in dienst van de Commissie. In 1975 werd hij in vaste dienst benoemd in categorie C, rang 3.

2. Twee maal solliciteerde hij voor algemene vergelijkende onderzoeken op de grondslag van een examen, voor de vorming van een reserve van adjunct-assistenten van categorie B, rangen 4 en 5, waarbij hij de eerste keer koos voor de onderdelen „boekhouden, openbare financiën, voorzieningen" en „berekeningen die vooral in de statistiek toegepast worden", en de tweede keer enkel voor het eerste onderdeel.

Bij het eerste vergelijkend onderzoek (COM/B/139, waarvan de aankondiging is gepubliceerd in PB C 223 van 1975, blz. 7) werd hij niet toegelaten tot het mondeling examen, omdat hij niet het vereiste minimum aantal punten had behaald. Bij het tweede vergelijkend onderzoek (COM/B/155, PB C 128 van 1977, blz. 10), dat tot dit beroep heeft geleid, werd hij niet toegelaten tot het schriftelijk examen.

3. Aankondiging COM/B/155, bevatte de volgende bijzondere voorwaarden voor toelating tot het vergelijkend onderzoek:

„— Opleiding op het niveau van middelbaar onderwijs (met einddiploma) (bij de beoordeling van het diploma houdt de jury rekening met de uiteenlopende onderwijsstructuren in de Lid-Staten).

. . .

— Op de sluitingsdatum voor het indienen van de sollicitaties een na het onderwijs opgedane beroepservaring van ten minste één jaar op het door de sollicitant gekozen werkgebied".

4. De jury van vergelijkend onderzoek COM/B/155, beoordeelde de sollicitaties van 2 773 personen die voldeden aan de in artikel 28, sub a, b, en c, Ambtenarenstatuut gestelde algemene voorwaarden. Daarvan werden er 1 287 tot het schriftelijk examen toegelaten.

Bij brief van 20 september 1977 werd verzoeker meegedeeld dat zijn sollicitatie niet kon worden aanvaard, aangezien zijn getuigschriften en diploma's niet in overeenstemming met de gestelde eisen werden geacht. Na een door verzoeker ingediende klacht bevestigde de voorzitter van de jury dit besluit op 30 september 1977.

Verzoeker bezit een Belgisch „getuigschrift van de middelbare handelsschool" en een „diploma hulpboekhouder", beide afgegeven door de Middelbare Handelsschool te Doornik, alsmede een „diploma van de hogere secundaire technische leergangen, afdeling boekhouden," afgegeven door de Rijksinstelling voor technisch onderwijs te Doornik.

Op 14 december 1977 diende verzoeker een administratieve klacht in bij de Commissie, die evenwel bij brief van 20 maart 1978 werd afgewezen.

5. Het op 17 mei 1978 bij het Hof ingestelde beroep strekt tot nietigverklaring van het besluit van de jury om verzoeker niet tot het vergelijkend onderzoek toe te laten.

Het Hof heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

II — Conclusies van partijen

1. *Verzoeker* concludeert in zijn verzoekschrift dat het den Hove behage:

— te verstaan dat hij ten onrechte en onwettig is uitgesloten van vergelijkend onderzoek COM/B/155,

— te verstaan dat het tot aanstelling bevoegde gezag misbruik heeft gemaakt van zijn bevoegdheid,

en bijgevolg:

— het besluit om verzoeker niet tot dit vergelijkend onderzoek toe te laten, nietig te verklaren,

— het uitdrukkelijk genomen besluit tot afwijzing van verzoekers klacht nietig te verklaren,

— te verklaren dat elke benoeming die op dat — in zijn geheel nietig te verklaren — vergelijkend onderzoek is gevolgd, onwettig is, en bijgevolg deze te vernietigen,

— de Commissie te verwijzen in alle kosten van het geding.

Bij repliek concludeert verzoeker daarenboven dat het den Hove behage te verklaren dat het besluit van de jury onwettig is wegens strijd met:

— artikel 25 Ambtenarenstatuut en artikel 5, van bijlage III bij dit Statuut,

— de feiten, aangezien de jury de betekenis van verzoekers diploma onjuist heeft geïnterpreteerd,

— het beginsel van het normale carrièreverloop,

— het voorschrift dat de voorwaarden voor toelating tot het vergelijkend onderzoek op geëigende wijze aan alle belanghebbenden moeten worden meegedeeld,

subsidiair,

— ten aanzien van de kosten artikel 69, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering toe te passen.

2. De *Commissie* concludeert dat het den Hove behage:

— het beroep ongegrond te verklaren,

— verzoeker in de kosten te verwijzen.

III — Middelen en argumenten van partijen

A — De ontvankelijkheid

1. De *Commissie* werpt vooreerst een punt van ontvankelijkheid op, ten aanzien waarvan zij zich echter aan het oordeel van het Hof refereert. Zij erkent dat het beroep binnen de statutaire termijn na het antwoord op de administratieve klacht is ingesteld, maar wijst erop, dat het Hof in zijn arrest van 16 maart 1978 (zaak 7/77, von Wüllerstorff und Urbair, Jurispr. 1978, blz. 769) heeft verklaard, dat een beroep tegen een jurybesluit niet per se behoeft te worden voorafgegaan door een administratieve klacht als bedoeld in artikel 90 van het Statuut. Zij is mitsdien van oordeel dat de beroepstermijn ingaat op het moment van de kennisgeving van het besluit van de jury.

2. *Verzoeker* merkt op dat de Commissie tijdig op zijn klacht heeft geantwoord, en is van mening dat hij, zolang artikel 91 van het Statuut niet is gewijzigd, de daarin bedoelde procedure moet volgen.

B — Ten gronde

1. a) *Verzoeker* betoogt dat wanneer een jury onderzoekt of een diploma voldoet aan de voorwaarden van de aankondiging van vergelijkend onderzoek, zij overeenkomstig die aankondiging heeft uit te gaan van de onderwijsstructuren in de Lid-Staten. Derhalve meent verzoeker dat de jury het einddiploma van de hogere secundaire technische leergang had moeten aanvaarden. Immers, het Belgische Vast Wervingssecretariaat aanvaardt het voor examens voor ambten van niveau II, die volgens verzoeker overeenkomen met ambten van categorie B bij de Gemeenschappen.

b) De *Commissie* antwoordt dat zelfs wanneer deze laatste bewering juist zou zijn, het feit dat verzoekers diploma toereikend is in België, de jury nog niet verplicht dit als criterium te aanvaarden voor de toelating tot het litigieuze vergelijkend onderzoek. Gelet op de haar bij artikel 27 van het Statuut opgelegde verplichtingen, kan de Commissie rechtmatig strengere criteria vaststellen. Volgens de tekst van de aankondiging van het vergelijkend onderzoek moest de jury nagaan of het niveau van de gevolgde opleiding overeenkwam met het in de toelatingsvoorwaarden en artikel 5, lid 1, van het Statuut verlangde niveau. Volgens de Commissie moet onder een „opleiding op het niveau van middelbaar onderwijs (met einddiploma)" worden verstaan een opleiding die een volledige cyclus middelbaar onderwijs omvat en die toegang geeft tot het universitaire onderwijs. Deze uitlegging is in overeenstemming met de regeling van artikel 5, lid 1, van het Statuut. Het diploma van een „hogere secundaire technische leergang" vormt volgens de Commissie de afsluiting van een „avondopleiding" of van een „leergang van sociale promotie", en dat is niet wat met een middelbare opleiding wordt bedoeld.

2. a) *Verzoeker* wijst er vervolgens op dat zijn diploma's bij vergelijkend onderzoek COM/B/139, wel toereikend werden geacht.

b) Hierop antwoordt de *Commissie* dat de jury weliswaar het dossier van elke sollicitant in haar beoordeling betrekt, doch de gestrengheid van deze beoordeling wel afhankelijk moet zijn van aantal en kwaliteit van de sollicitanten, die beide in de loop der jaren steeds toenemen. Daar elk vergelijkend onderzoek op zichzelf staat, kan het gunstige oordeel uit 1975 en 1977 geen precedent vormen voor de jury.

3. a) Bovendien verwijt *verzoeker* de jury, geen rekening te hebben gehouden met zijn beroepservaring, hetgeen niet alleen in strijd zou zijn met de in de aankondiging van het vergelijkend onderzoek gestelde voorwaarden, doch ook met artikel 5, lid 1, derde alinea, van het Statuut, alsmede met artikel 1, lid 1, sub d, van bijlage III daarvan.

b) De *Commissie* stelt hiertegenover dat de beroepservaring als aanvullende voorwaarde is gesteld en niet als alternatief voor de schoolopleiding, hetgeen volstrekt in overeenstemming is met het Statuut. Het eerste artikel dat verzoeker aanhaalt, beoogt volgens de Commissie niet de vereiste toelatingsvoorwaarden voor categorie B eens voor altijd vast te leggen, maar het minimum niveau van een ambtenaar in deze categorie in algemene zin te omschrijven. Geen enkele bepaling in het Statuut verbiedt de Commissie strengere toelatingsmaatstaven aan te leggen voor een bepaald vergelijkend onderzoek, mits maar niet kennis van een hoger niveau dan middelbaar onderwijs of meer dan een met dat onderwijsniveau overeenkomende beroepservaring wordt verlangd.

4. a) Volgens *verzoeker* is het besluit eveneens onwettig omdat de aankondiging van het vergelijkend onderzoek er niet van rept dat enkel diploma's die toegang geven tot de universiteit, toereikend zouden zijn. Verzoeker verwijst in dit verband naar het arrest van het Hof van 22 maart 1972 (zaak 78/71, Costacurta, Jurispr. 1972, blz. 163).

b) De *Commissie* merkt ten deze op dat het Hof in zijn arrest van 14 juni 1972 (zaak 44/71, Marcato, Jurispr. 1972, blz. 427) heeft verklaard, dat het geoorloofd is om de jury middels een algemene formulering de verantwoordelijkheid te laten om van geval tot geval te beoordelen of het overgelegde diploma overeenstemt met het in het Statuut en inde aankondiging van het vergelijkend onderzoek verlangde niveau.

5. a) *Verzoeker* betoogt vervolgens dat het besluit van de jury niet voldoende met redenen is omkleed. In dit verband verwijst hij naar het reeds genoemde arrest van 14 juni 1972.

b) De *Commissie* beroept zich op het arrest van het Hof in zaak 7/77 (von Wüllerstorff und Urbair), volgens hetwelk de jury haar besluit voldoende met redenen heeft omkleed, wanneer zij de toelatingsvoorwaarde aangeeft waaraan een sollicitatie niet voldoet.

6. a) *Verzoeker* merkt ten slotte op, dat het besluit van de jury in strijd is met het in artikel 5, lid 3, van het Statuut vervatte beginsel van het normale carrièreverloop, aangezien verzoeker tot catego-

rie B behorende werkzaamheden heeft verricht.

b) De *Commissie* verweert zich met te zeggen dat het verrichten van werkzaamheden die tot een hogere categorie behoren, niet het recht geeft op indeling in deze categorie, omdat men voor een vergelijkend examen moet zijn geslaagd, alvorens van loopbaan te kunnen veranderen.

IV — Mondelinge behandeling

Ter terechtzitting van 25 januari 1979 hebben verzoeker, ten deze vertegenwoordigd door V. Biel, en de Commissie, ten deze vertegenwoordigd door D. Jacob, mondelinge opmerkingen gemaakt.

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 15 maart 1979 conclusie genomen.

In rechte

1 Het op 17 mei 1978 ingestelde beroep strekt tot nietigverklaring van een op 26 september 1977 aan verzoeker meegedeeld besluit van de jury van vergelijkend onderzoek COM/B/155, om hem niet tot de examens van het vergelijkend onderzoek toe te laten, alsmede tot nietigverklaring van de daarop gevolgde benoemingen.

2 Dit vergelijkend onderzoek is door de Commissie georganiseerd met het oog op de vorming van een reserve van adjunct-assistenten in de rangen 5 en 4 3 van categorie B. De bij de te bekleden ambten behorende functies hadden betrekking op vier verschillende gebieden, waaronder „boekhouding, open- 4 bare financiën", waaruit de sollicitanten een keuze moesten maken. In de aankondiging van het vergelijkend onderzoek werd onder het hoofd bijzondere voorwaarden voor toelating, van de sollicitanten een opleiding op het niveau van middelbaar onderwijs (met einddiploma) verlangd en voorts een na het onderwijs opgedane beroepservaring van ten minste één jaar op het 5 gekozen gebied. Verzoeker, die bij zijn sollicitatie had gekozen voor „boekhouding, openbare financiën", werd niet tot het vergelijkend onderzoek toegelaten, op grond dat zijn getuigschriften of diploma's niet aan de gestelde eisen voldeden.

De ontvankelijkheid

6 Verzoeker heeft het beroep bij het Hof ingesteld na bij het tot aanstelling bevoegde gezag een klacht als bedoeld in artikel 90, lid 2, Ambtenarensta-

7 tuut, met betrekking tot het jurybesluit te hebben ingediend. De Commissie heeft verzoeker bij brief van 20 maart 1978 meegedeeld, geen gunstig gevolg aan zijn klacht te kunnen geven, aangezien een besluit van een jury niet door de Commissie kan worden nietigverklaard of gewijzigd en er in casu geen
8 enkele reden was voor de jury om haar besluit te herzien. Voor het Hof heeft de Commissie de vraag opgeworpen of het beroep wellicht niet-ontvankelijk is wegens overschrijding van de termijn van artikel 91, lid 3, van het Statuut: in omstandigheden als de onderhavige zou de in dat artikel bedoelde termijn van drie maanden moeten worden berekend vanaf de dag waarop van het besluit van de jury is meegedeeld en niet vanaf de dag waarop de Commissie op de precontentieuze klacht heeft geantwoord.

9 Inderdaad is het vaste rechtspraak van het Hof dat het indienen van een administratieve klacht bij het tot aanstelling bevoegde gezag tegen een besluit van een jury van een vergelijkend onderzoek buiten het kader van de statutaire bepalingen valt, aangezien dit gezag niet bevoegd is de besluiten van
10 een jury te vernietigen of te wijzigen. Doch indien belanghebbende, in plaats van zich rechtstreeks tot het Hof te wenden, met een beroep op de bepalingen van het Statuut toch een administratieve klacht bij het tot aanstelling bevoegde gezag indient, mag een dergelijke stap, ongeacht de juridische betekenis hiervan, niet tot gevolg hebben dat hij in afwachting van een antwoord
11 een termijn verzuimt. Een dergelijke dwaling ten aanzien van de niet-toepasselijkheid van artikel 90, lid 2, is immers bij de huidige redactie van de bepalingen verschoonbaar en kan, bij ontbreken van klemmende redenen anderszins, niet leiden tot rechtsverwerking en belanghebbende dus niet zijn recht op beroep in rechte ontnemen.

12 Het beroep is mitsdien ontvankelijk.

Ten gronde

13 Verzoeker betoogt dat het besluit van de jury in strijd is met de aankondiging van vergelijkend onderzoek, alsmede met artikel 5, lid 1, derde alinea, van het Statuut, op grond dat de jury geen rekening heeft gehouden met zijn beroepservaring.

14 Het aangehaalde artikel luidt aldus:

„Categorie B omvat vijf rangen, die in loopbanen zijn gegroepeerd welke zich in het algemeen over twee rangen uitstrekken en die overeenkomen met functies met een uitvoerend en leidinggevend karakter, voor welke functies volledige middelbare (hogere middelbare) schoolkennis of een gelijkwaardige beroepservaring vereist is".

15 Dit artikel beoogt in algemene zin het minimum niveau van een ambtenaar in deze categorie te omschrijven, zonder evenwel uit te sluiten dat naast de schoolkennis tevens beroepservaring wordt verlangd, wanneer — zoals bij het onderhavige vergelijkend onderzoek — de aard van de te bekleden ambten dit vereist. Waar de aankondiging van het onderhavige vergelijkend onderzoek naast schoolopleiding beroepservaring als voorwaarde stelde, behoefde de jury de beroepservaring niet in aanmerking te nemen indien zij, zoals in casu, van mening was dat aan de eerste voorwaarde niet was voldaan.

16

17 Dit middel kan derhalve niet slagen.

18 Voorts betoogt verzoeker dat de jury ten onrechte heeft geweigerd te erkennen dat zijn diploma's voldeden aan de in de aankondiging van het vergelijkend onderzoek gestelde voorwaarde van „opleiding op het niveau van middelbaar onderwijs".

19 De Commissie ontkent niet dat verzoekers opleiding in België van middelbaar niveau is, maar stelt dat de diploma's niet aan de eisen van de aankondiging van vergelijkend onderzoek voldoen omdat zij geen toegang geven tot de universiteit.

20 De aankondiging van het vergelijkend onderzoek omschrijft de voorwaarden inzake de getuigschriften of diploma's met de woorden: „opleiding op het niveau van middelbaar onderwijs", waaraan wordt toegevoegd: „bij de beoordeling van het diploma houdt de jury rekening met de uiteenlopende onder-
21 wijsstructuren in de Lid-Staten". Weliswaar staat het de Commissie vrij de voorwaarden voor een vergelijkend onderzoek in striktere bewoordingen te formuleren dan in casu zijn gebezigd, en onder meer een diploma te verlangen dat toegang geeft tot de universiteit, doch een dergelijke eis moet niettemin uit de tekst zelf van de aankondiging van vergelijkend onderzoek blijken, zulks gelet op de grote verscheidenheid van middelbare opleidingen in de Lid-Staten, waarvan sommige niet op het universitair onderwijs voorbereiden en daartoe dus niet automatisch toegang geven.

22 Volgens de tekst van de onderhavige aankondiging van vergelijkend onderzoek mocht de jury de toelating van verzoeker dus niet weigeren op grond
23 dat hij geen diploma's bezat die toegang gaven tot de universiteit. In casu geldt dit trouwens temeer, waar verzoeker bij een voorgaand vergelijkend onderzoek (COM/B/139) was geacht te voldoen aan voorwaarden die in identieke bewoordingen waren geformuleerd als in de onderhavige aankondiging van vergelijkend onderzoek.

24 Daar het besluit van de jury bijgevolg moet worden nietigverklaard, behoeft het middel betreffende onvoldoende motivering van het besluit niet meer te worden onderzocht.

25 Waar het hier ging om een algemeen vergelijkend onderzoek voor de vorming van een aanwervingsreserve, zijn de rechten van verzoeker naar behoren beschermd indien de jury zich opnieuw beraadt over haar besluit, zonder dat het gehele resultaat van het vergelijkend onderzoek behoeft te worden aangetast of de hierop volgende benoemingen behoeven te worden nietigverklaard.

Kosten

26 Ingevolge artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering
27 moet de in het ongelijk gestelde partij in de kosten worden verwezen. Aangezien verweerster in het ongelijk is gesteld, dient zij in de kosten te worden verwezen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede Kamer),

rechtdoende,

1. **Verklaart het aan de heer W. Orlandi bij brief van 20 september 1977 meegedeelde besluit van de jury van vergelijkend onderzoek COM/B/155, om hem niet tot de examens van dit vergelijkend onderzoek toe te laten, nietig.**

2. **Verwijst de Commissie in de kosten van het geding.**

Mackenzie Stuart Sørensen Touffait

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op vijf april negentienhonderdnegenenzeventig.

De griffier
A. Van Houtte

De president van de Tweede Kamer
A. J. Mackenzie Stuart

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL F. CAPOTORTI VAN 15 MAART 1979 [1]

Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,

1. Deze zaak betreft een ambtenaar van de Gemeenschappen, de heer Orlandi, die in 1977 solliciteerde om deel te mogen nemen aan een algemeen vergelijkend onderzoek (COM/B/155), voor de vorming van een reserve in categorie B, doch niet werd toegelaten tot het schriftelijk examen op grond dat zijn kwalificaties volgens de jury niet voldeden aan de in de aankondiging gestelde voorwaarden.

1 — Vertaald uit het Italiaans.